

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
(Fraud Risk Assessment)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนห้อม
อำเภอเมืองปราชินบุรี จังหวัดปราชินบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
(Fraud Risk Assessment)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนห้อม
อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานและผู้บริหารทุกคนและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยง จึงได้นำแนวคิดการบริหารความเสี่ยงมาเป็นเครื่องมือดำเนินการ เพื่อป้องกันความผิดพลาด ความเสียหาย และความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นกับภารกิจงานขององค์กรในอนาคต และช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอมจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด หรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์ที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง การทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าได้โดยเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่เป็นการเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นการระดมความคิดเห็นร่วมกันระหว่างผู้บริหารและ ผู้บังคับบัญชา โดยนำผลที่ได้มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ตามกรอบการประเมินความทุจริต ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริการจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ กิจกรรม แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

ความหมาย

ความเสี่ยงทางทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบน

ของเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงทางทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบกับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอมที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Destination)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ☐ ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการ

บริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน กระบวนการ การปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง		✓
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้นักชื้อภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความเสี่ยงของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง		✓		
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้นุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้		✓		

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยง

ในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการและมีความเสี่ยง

ในการทุจริตไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานที่

กำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงานที่

กำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/การเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์

ความรู้

ตารางที่ ๓ ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับของความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงจำเป็น X รุนแรง
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อกับภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๓	๖
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้	๒	๓	๖

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อกับภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้	๒	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Ballanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อกับภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง			✓
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น การรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสม ตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันใน สังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำ ให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้			✓

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ
ผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใจ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/
ผู้รับมอบผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มี
ผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยง ในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อกับภาคเอกชน ในการจัดซื้อจัดจ้าง	ดี		✓	
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือ ผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับใน โอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตาม มารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตาม ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้ และผู้รับ และอาจทำให้บุคคลภายนอก เข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้	ดี		✓	

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็นความเสี่ยง	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	การปรับปรุง/แนวทางแก้ไข	ผู้รับผิดชอบ	การควบคุมความเสี่ยง	หมายเหตุ
การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีความเสี่ยงในการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากต้องมีการติดต่อกับภาคเอกชนในการจัดซื้อจัดจ้าง	๑. จัดทำและเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปี ๒๕๖๔ ๒. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้บริหาร ๓. มีขั้นตอนการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา	กองคลัง/งานพัสดุ	๑. รายงานและเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ๒. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นประจำทุกเดือน	
การรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น ๆ	การรับของขวัญทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด ๆ แม้จะเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามอาจก่อให้เกิดความคาดหวังทั้งผู้ให้และผู้รับ และอาจทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจผิดต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้	๑. เจ้าหน้าที่ อบต. ต้องไม่รับหรือลตามนำถึงการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากทรัพย์สินอันควรได้ตามกฎหมาย เว้นแต่การรับของขวัญ เว้นแต่การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ๒. ใช้บัตรอวยพรลงนามการลงนามในสมุดอวยพรหรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญ เพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎระเบียบ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการสร้างเสริมทัศนคติในการประหยัดให้แก่เจ้าหน้าที่	เจ้าหน้าที่ทุกคน	องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๔ , ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และหนังสือที่ มท ๐๒๒๖.๒/ว ๗๕๒๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่องแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด	

สืบทอด
(สง่า ไกรสิงห์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม